

UNIVERSUL LITERAR

INCORONAREA REGELUI GEORGE AL ANGLIEI. -- (Vezi explicația).

intr-o mână, cu ulciorul în cealaltă, se îndreptă spre pivniță. Se vede, ca o candelă prin ogradă, mai-mai s'o stingă vântul. Odată cu Graur intră pe ușă și moașa cu copilul în brațe și femeile toate după dânsa, și întinde doțofanul cumștrubul mare, care scoate punga din brâu și-l pune pe oghețas o rublă. Peptul mititelului se umple de argint. Dar când vine moașa cu castronul cu apă, Moș Anton lasă să cadă, de sus, să vadă toți, cinci parale.

— Să nu zici că nu te-am mulțumit și eu!

— „Aista am să-l păstrez să-ți puf pe pept și trece cu castronul în dreptul lui Onofrei care nu mai poate de răs. Lăutarii cinstiți își mângăie instrumentele. Și fiecare își are cântecul și Anania îi știe pe toți ce vrea. Lui Grigore Baciu care a ridicat un deget în sus, — semn că are să-l dea un franc—ii zice cu foc, să se rupă strunele și glasul cobzarului să 'mlădie după arcuș:

*Foae verde baraboi,
Măi Marando măi,
Când trăiam noi amândoi
Aveam car cu patru boi,
Și-am rămas numai cu doi.*

Și Grigore Baciu își svântă lacrimile cu mâneca cămășei, că pe nevesta lui Maranda o chema și de câte ori aude cântecul ista îl tae parcă la inimă. Dascălul Onofrei are și el cântecul lui. Moș-Anton îi tae apa de la moară: „Lui să-i ziceți cântecul dascălului când s'o dus după dragoste prin sat. Tu, Anania, fă ca dascălul: Frumoasă-I Casandra noastră! Tu, Luca răspunde ca popa: Frumoasă-I cu paralele noastre...” Da' o femeie îi tae vorba: „Ia mai uită-te 'mprejur Moș-Antoane...” — „Adicătelea ză-mi mai bine să tac. Iăca tac. Dar tu Anania zi-l!” și după cum sucește mustața lăutarul pricepe ce trebuie să zică. Parcă și strunele joc când începe un brâu săliăreț. Și Moș-Anton cel dintâi sare, cu cumătrul cel mare de gât:

*După mine măi bdești
Care vrei care putești
Care nu măi rămânești.*

Și toți să prind în brâu, în mijlocul casei, și o pisează pe loc, mărunț, privind picioarele și bătând tactul după cobză care s'aude: Brânză-I-brânză-I, brânză-I, brânză-I... În coadă dascălul s'a prins alături de Paraschiva și nu se lasă mai pe jos.

*Nu te teme că-l cădea
Că bătăta te-o finea...*

Și moșneagul Anton chiuie de bucurie că spus și Onofrei o vorbă cum să cade. Joacă cu capul aplecat spre umărul stâng, drept ca un flăcău și privind pe vâdana Ileana, strigă de se cutremură casa:

*Nu știu să cos nici să țes
Dar la joc mă 'ndes, mă 'ndes...*

Sudoarea brobonează frunțile, o-brăjii ard de ferbințeală, brăul se ruge și toți ia-udoc pe scaunele lungi. Vinul le răcorește pepturile și bucătăritele aduc în farfurii lungi plachia ferbinte, mirositoare, cu pepturile grase de rață deasupra. Moș-Anton își umple farfuria și nu tace din gură: „Bună plachie, da' n'o fi ca la nuntă la... mai bine să nu vă spun la cine c'apoi mâine știe tot satul. Era la masa cea mare, după miezul nopții. Se mâncase ciorba, găluștele, se băuse mult și erau lăși trecuți cu dechiul. Eu nu prea băusem, că nu știu ce-aveam în seara ceea și stam într'un colț de masă și priveam. Mai rămăsese să se dea plachia pe masă. Oalele erau așezate pe prichiciorul cupțiorului, iar deasupra, pe cupțior, dormeau bucătăritele bete. Amu, într-o vreme se scoală una și cum era buimacă de somn, când dă să se coboare gios, huziuliuc cu chicioru în oala cu plachie! Noroc că n'o mai văzut alții... Și harșii po-

SCRISOAREA II-a

Aceleiaș femeii

*Acum pricep ce scurtă 'fi s'u iubirea:
O candelă ce moare 'ntr'o fereastră,
Ce 'n umbră își îngroapă strălucirea,
Cum îngropăm și noi speranța noastră!*

*Ai fost un dor, un vis,—n'ai fost fînță...
Frumosu-ți chip n'avea asemănare!
Azi mă omoară cruda umilință
De-a fi iubit cu-atâta înfocare!*

*Căci ce curând în brațele altuia
Te-ai coborât — ca umbra pe-o poiană —
Ca mâini-poimâni privirea ta victoasă
În altul să-și clădească cetățuia!*

*Și nu te blestem, nu!.. doar ești femeie!
Și nici nu plâng... La ce-ai plânge 'n zadar?
Și de mă 'ntorc cu gându 'n urmă iar,
E că tot arde cea dintâi scântee!*

C.-Lung, 911.

D. Iov.

lonicul și rade chicioru, și rade poalele fuștei și toleşte înapoi în oală!... N'am avut cu cina să rād, că stranie ași fi rās. Să fi văzut Onofrei leșină, de bunăsamă". Și toți rād, numai moașei nu-i prea place istoria asta. Cât mănăncă gospodarii, mănăncă și lăutarii într'un capăt de masă, c'o cană de vin alături. Să mai fi fost două ceasuri până 'n ziua când au început a eși oaspeții. Afară crivățul adormise și un puf de ger își lipea pleoapele. Era sânin, curat și stelele păreau hani de aur înroșiți în foc. Copacii înzăpeziți păreau turnuri de biserică. Sâniile prinseră a eși apucând care drumul la Maici, care spre Cristești, lăsând în urmă glasuri de zurgălăi. Căini se deșteptară și'n Orașeni din Vale parcă intrăse lupu în sat.

În poartă Moș Anton mulțumește gazdei: „Apui eă zăc, să dea Dumnezeu la anu și băețanu. — Să dea Dumnezeu Moș-Antoane că nu-mi pare rău și să joc! Ineă la zăci cumătrii”.

Cei mai tineri trec înainte de fac părție și cum să 'nșirue toți, spate 'n spate, păre-o dungă neagră de chindros trasă pe albul omătului.

D. Iov.

CUGETĂRI

Luxul corupe tot.

Rousseau

Când faci ceva rău îl privești ca un ce de nimic; numai după ce l'ai făcut vezi ce mare e.

Ruckert

Adevărul curat, zice proverbul latin, se găsește în vin. Dar vinul curat unde se găsește?

Alphonse Karr

Sunt multe lucruri de clădit și multe de dărâmat în noi.

Epictet

Din toate animalele ce respiră sau se târăsc pe pământ, cel mai slab și cel mai mizerabil e omul.

Homer

Cel ce nu gustă viața, pentru mine e o vedenie, cu toate că se arată a fi de carne.

Brown

ZESTREA

de
ANTON CECKOW

În viața mea am văzut multe case, vechi și noui, mari și mici, de piatră și de lemn, dar una mai cu seamă mi-a rămas întipărită 'n minte.

Nu este casă, ci mai mult o căsuță cu un singur cat, numai cu trei ferestre în față, văruiță toată cu alb, cu acopișul de olane și cu hornul plecat într-o parte. Ascunsă cum e în verdețea socului, salcânilor și

plopilor, sădiți de bunicii și străbunicii proprietarilor de azi, aproape nici n'o poți zări printre frunze. Grămada aceasta de verdețea n'o împiedică totuși de a fi casă de oraș. Curtea ei mare stă la rând cu celelalte curți, verzi și mari și ele, și e într-o mahala din Moscova, pe ale cărei uliți totuși nimeni nu trece vre-odată în trăsură și rare ori trece cineva pe jos.

Obloanele căsuței sunt tot-deauna trase, pentru că cei ce o locuiesc nu simt nevoie de prea multă lumină, nici nu țin la aer curat. Oamenii cari trăesc pururea între soc, salcâmi și flori, sunt negăsători față de frumusețile naturii. S'ar zice că numai trecătorilor le-a dat Dumnezeu facultatea de a pricepe asemenea frumuseți! E atât de rar simțul de a ști să pețuești aceea ce ai din belșug! „Ce avem nu păstrăm”, zice proverbul și deci ceea ce avem nu ne place!

Împrejurul căsuței e raiul pământesc: verdețea, culori, parfumuri, cântece de păsărele vesele; înăuntru însă vara se moare de năbușală și iarna e cald ca 'ntr'o baie de aburi, fumul te orbește și apoi ce plictiseală, ce plictiseală...

Când am vizitat întâia oară căsuța aceasta, de mult, a fost pentru a-faceri.

Mi-a eșit înainte o femeie mărunță, slabă, de vre-o patruzeci de ani, care se uita la mine cu groază și mirare pe când treceam din sală în odaie. Pentru dânsa eram un strein, un visitor, un „băiat” — și a-cesta era destul ca să o surprindă și să o terorizeze. N'aveam în mână nici bardă, nici ciocan, nici revolver; surădeam prietenește, totuș ea mă primi cu teamă.

— Cu cine am plăcere sau onoarea să vobesc? — întrebă cu glasul tremurător femeia, care era stăpâna casei, d-na Cikamasowa.

Îmi spusel numele și arătai de ce venisem. Groaza și mirarea se schimbară într'un vesel și ascuțit „aah!” și într-o clipeală din ochi. Acest „aah!” se repercută ca un eco din sală în odaie, din odaie în salon, din salon în bucătărie... și-așa mai departe până în pivniță. În scurt timp toată casa răsună de acești „aah!” repetați cu diferite intonații, de glasuri vesele, și când, peste cinci minute, mă așezai în salon pe marea, moalea, caldă sofa, tot mi se părea că mai aud „aah!”-urile răsunând până din uliță.

Se simțea în aer mirosul camfoului și ghetelor noui de iuft, cari, înfășurate într-o cărpă, seșeau într'adevăr lângă mine pe un scaun. Pe canafurile ferestrelor erau iasomii în fața unor perdelețe de tulpan, și pe acestea muște nemiscate. În perete portretul vre-unui Archimandrit, zugrăvit în ulei și acoperit cu un geam spart pe la colțuri. De la Archimandrit se cobora un șir de strămoși cu chipurile țigă-

nești, galbene-măslini. Pe masă un degetar, un mesor cu ață și un clorap început; pe jos, împrăștiate, tăeturii de hârtie și o haină neagră înseilată cu ață albă.

În odaia de-alături două bătrăioare spărmantate, adună grăbite de pe jos tipărele și peticele de căptușală de bumbac...

— La noi, să ierțai, e o groznică neorânduială! — zise d-na Cikamasowa încurcându-se și uitându-se pe sub sprincene în spre ușă ce dădea în odaia de-alături și care aci se deschidea aci se închidea misterios.

— Ei, ce vrei? — întrebă Cikamasowa îndreptându-se în spre ușă.

— Unde e cravata pe care mi-a trimis-o tata dela Kurak? — întrebă un glas femeesc; apoi ușa se deschise și intră o tânără înaltă, slabă, de vrea nouăsprezece ani, îmbrăcată cu o rochie lungă de tulpan și cu o cingătoare aurie de care atârna, mi-aduce bine aminte, un evantai de sidel. Făcu o plecaciune și se roși. Întâi i se roși nasul cel lung; dela nas roșeața se urcă la ochi, de la ochi la tâmplă.

— Pi-mea! — zise d-na Cikamasowa, înmuind glasul pe un fel de cântec. Dumnezeu, Maneșka, e tânărul, care...

Mă prezintă și-mi arăta apoi mirarea față de marea cătime de tăeturii de hârtie ce vedeau împrăștiate în jurul meu.

Mama și fiica plecară ochii.

— La noi, la Paști, a fost târg. — zise mama. La târg cumpărăm tot-dauna multă pănzărie și coasem pe urmă rochii și albituri pentru un an întreg până la celalt târg. Nu dăm niciodată de cusut nimic afară din casă. Petre Stepanici al meu nu câștigă mult și așa nu ne e îngăduit luxul: trebuie să coasem toate noi.

— Dar care dintre d-voastră poartă atâtea rochi și albituri? Sunteți numai două...

— O! Doamne! Dar astea nu sunt de purtat! Astea sunt zestrea!

— O! inamă! te rog! — zise fata roșindu-se. Domnul ar putea crede serios... N'am să mă mărit niciodată! Niciodată!

Zise așa, dar numai la cuvântul „măritiș”, ochisorii îi schanteiară.

Aduseră ceal. pesmeți, fructe zaharisite, unt. La șapte seară se servi un prânz, de șase feluri, și în timpul mesei auzii ca și când cineva ar fi căscat cu putere în odaia de-alături. Mirat, mă uitai în spre ușă; nu putea căscă așa decât un hărbat.

— E fratele lui Petre Stepanici...

— Îmi lămurii d-na Cikamasowa, luând în seamă mierea mea. — Stă la noi de acum un an. Să-l ierțai, nu poate să se ărate... E un sălbatoc... se zăpăcește de față cu streinii... Se pregătește să intre într-o mănăstire... Ca slujbaș l'au umilit... De ne- caz s'a hotărât să se închide vieții monachicești.

După prânz d-na Cikamasowa îmi arată un omofor brodat de Jegor Stepanici, de dăruit apoi bisericii. Maneșka își birui un minut sficiunea și-mi arată tichia pe care o broda pentru tatăl ei.

Când mă prefăcu că sunt încântat de lucrul ei, se roși toată și șopti ceva la urechia mamei. Aceasta se învioră și-mi propuse să merg cu ea în subterană. Acolo văzui cinci cufere mari și o mulțime de lăzi și lădițe.

— Asta e... zestrea! — zise mama cu jumătate glas. Am cusut-o toată noi.

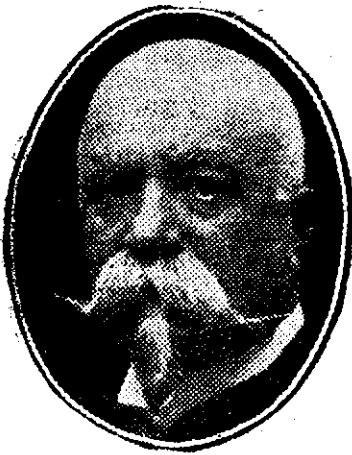
După ce am văzut tot ce era prin cufere că albituri și rochii îmi luai rămas bun dela gentiții mei oaspeți. Și fui nevoit să făgăduiesc că mă voiu mai întoarce altă dată.

Mi-a fost dat să-mi țiu făgăduiala peste șapte ani, adică atunci când fui trimis în aceeași mănăhală ca expert într-o afacere judecătorească.

Intrând în căsuța bine-cunoscută, auzii aceleași exclamații de „aah!...” Mă recunoscuseră... Cum de nu! Prima mea apariție în viața lor fu-

PARLAMENTARIU NOȘTRI

D-1 GENERAL I. ARGETOIANU

Hustrăm azi galeria parlamentarilor noștri cu portretul d-lui general I. Argetoianu, vice-președintele Senatului, alesul colegiului I de Senat din Dolj. Ca o strălucită carieră militară în urma sa, d-l general Argetoianu, astăzi în poziție de retragere, este unul din fruntașii partidului conservator doljan, și e președintele comitetului clubului conservator din Craiova.

sese un adevărat eveniment, și evenimentele rămân multă vreme întipărite în cei ce au puțin. Când intrați în salon, mama, și mai slăbită și încărunită, stătea în genunchi pe jos tăind o bucată de stofă albastră; fata ședea pe sofa și broda; aceleași tăieturi de hârtie, același miros de camfor, aceleași potrete cu colțurile geamului sparte. O schimbare totuși era: Lângă portretul Archimandritului, atârna și portretul lui Petre Stepanici și femeile erau în doliu. Petre Stepanici murise la o săptămână după ce fusese numit general. Incepură amintirile... generăleasa suspină.

— Mare nenorocire a dat peste noi! — zise ea. Petre Stepanici nu mai e. Am rămas singure, nu mai avem pe nimeni care să se ngrijească de noi. Jegor Stepanici trăește și e sdrăvăn, dar despre el n'avem de spus lucruri bune. Nu l-au primit în mănăstire, pentru că-i plăcea prea mult rachiu. Și acum bea și mai mult de dispeptare. Am de gând să mă duc la Prefect să mă plâng de el. Inchipește-ți, că de câteva ori a deschis cuferii și a luat zestrea Maneștii și a împărțit-o pe la vagabonzi și cerșetori. Din două cuferi a luat chiar tot! Dacă va mai merge așa, Maneșka mea are să rămână în curând fără nimic.

— Ce spui mamă! — exclamă Maneștii și a împărțit-o pe la vagabonzi putea crede serios cine știe ce... Nici odată, nici odată n'am să mă mărit! Exaltată și cu mirajul cine știe căror speranțe, Maneșka se uita în tavan și, de sigur, nu punea nici un temei pe cele ce spunea.

În anticameră trecu ca în umbră o figură mică de bărbat, cu un antiriu lung și cu galoși în loc de ghete.

„Trebuie să fie Jegor Stepanici!” gândii.

Uitându-mă bine la mamă și fată, mi se păreau amândouă grozav de îmbătrânite și slăbite. Capul mamei părea acoperit cu o scufă de argint; fata era atât de slabă și sbârcită de îi părea că mama ei era cu puțin mai în vârstă decât ea.

— Am de gând să mă duc la Prefect — imi spuse bătrâna, uitând că mi mai vorbisese de asta. — Vreau să mă plâng Jegor Stepanici ne ia tot ce coasem, și le duce nu știu pe unde, ca să-și mântuiască sufletul. Biată Maneșka mea a rămas fără zestre! Maneșka se roși, dar nu zise nici o vorbă.

— Trebuie să coasem tot dela capăt, și nici nu suntem bogate. Suntem niște sărmene părăsite.

— ...Rămas singure pe lumea asta! — complectă Maneșka.

Anul trecut soarta mă duse iar în căsuța îngropată în verdeață. Când intrați în salon văzui pe bătrâna Ci-kamasowa. Imbrăcată toată în negru, în doliu, stă pe sofa și cosea ceva. Lângă ea era un bătrân în haină cafenie, cu galoși în picioare.

Văzându-mă, bătrânul sări în picioare și fugi afară din salon...

Ca răspuns la salutul meu, bătrâna surâse și zise:

— Sunt bucuroasă că vă văd, domnule!

— Ce coaseți? — o întrebai după o mică pauză.

— O cămășuță. Am s'o cos și am s'o duc la preot să o ascundă, de unde Jegor Stepanici nu poate să mi-o ia. Acum ascund tot la preot, — zise ea cu jumătate glas.

Și uitându-se la portretul fetei, pus în fața ei pe masă, suspină și zise:

— Ce nenorociți suntem!

Dar ce devenise fata? Unde era Maneșka? Nu avui curajul să o întreb.

În timpul vizitei mele și pe urmă, când vru să plec, nu o văzui, nu îi auzii glasul, nici pașii înceti, sfioși... Pricepui tot; plecând, o copleșitoare întristare îmi umplu sufletul.

Trad. de Aldor.

SUFLETULUI

*Nu măl cerca să sborî grăbit
Prin alle lumî străbine
În sborul tău neobosit
Mă chemî tu și pe mine.*

*Și nu pot... nu măl pot de-acum
Pribeag fără încetare
S'alerg cu tine-acelaș drum
Spre-un ideal de zare.*

*Cum nu'nțelegi că acel dor
Isvorător de lacrimi
Stă să s'ascundă ca ntr'un nor
Străpit de grele patimi?*

*Cum nu'nțelegi că un sfârșit
Își are tot avântul
Și pentru tine-asa zdrobit
Mă drag ar fi mormântul?*

*O suflet trist, nu măl cerca
Să sborî ca altă dată
În calea celui ce fi-era
Icoană adorată!*

*Nu... ci rămâi aci cu mine
Să plângem împreună
În dorul vremilor senine
Sub farmecul de lună.*

*Să plângem visul nostru dus
Ca ziua care pierc,
Cu soarele ce a apus
În lumea de mistere.*

*Și când durerea va fi mare
Și-om osteni plângând
Învăluindu-ne 'n uitare
Ne-om stinge 'ncet visând...*

Gabriella I. Anastasiu-Vuculescu

GUY DE MAUPASSANT

MODELUL

Rotunjit ca o semilună, micul orașel Etretats, cu stâncile lui răpoase și înălțite, cu pierișul spălat de valuri, și cu marea-î albăstrie, se odihnea sub soarele unei zile fără sfârșit, din luna lui Iulie.

La cele două extremități ale acestei semilune, cele două porți, cea mică la dreapta, și cea mare la stânga, înaintau până în apa liniștită, una cu piciorul ei de pitică, și cealaltă cu gamba-î enormă.

Și clopotnița aproape tot atât de înaltă ca și stâncă, largă la bază, subțire în capăt, își vârșuia către cer căpățâna ascuțită.

Pe plajă, dealungul valurilor, o mulțime ce ședea pe bănci, privea la cei ce se îmbăiau, pe când o altă mulțime împetrișată pe terasa Ca-

sinului, mergând sau șezând, își expunea sub cerul luminos, un amestec de toalete, cu deosebire cu flori mari brodate deasupra mătaselor. La capătul terasei, pe promenadă, altele ființe, mai liniștite, mai calme, se plimbau cu un pas ușor, departe de mulțimea elegantă și sgomotoasă.

Un bărbat tânăr, cunoscut, celebru, pictor de talent, numit Jean Summer, mergea posomorât, alături de o cărucioră de transportat bolnavi, în care se odihnea o tânără femeie, soția sa. Un servitor împingea încetitor acest gen de fotoliu pe roate; și mutilata contempla cu ochii trisți veselia ce se revărsa din cer, din lumina zilei, și bucuria veselă a celorlalți din jurul lor.

Nu-și vorbeau de loc, și nici măcar nu se priveau.

— Să ne oprim puțin, se rugă femeia.

Se opriră, și pictorul se așeză pe un scăunel ce-i fu oferit de servitor. Acei cari treceau înapoia acestor soți nemișcați și muți, nu se puteau opri să nu le arunce o privire întristată. Căci o întregă legendă de devolament îi aureola.

Se afirma că o luase de soție cu toate că era infirmă, numai pentru că fusese adânc mișcat de amorul ei. Nu departe de soți, doi domni tineri conversați, așezați pe o bancă, cu privirea perdută în spre orizont.

— Ași, dar nu e adevărat; și-o spun că-l cunosc mai bine pe Jean Summer. Dar atunci pentru ce a luat-o de soție? Căci ea era infirmă cu mult înainte de căsătoria lor, nu e așa? — De sigur a luat-o în căsătorie... a luat-o de soție... precum te însori câte odată mai mult din prostie!

— Totuși încă... totuși chiar.... totuși încă, dragul meu. Cu toate acestea nici un încă. Se comit prostii numai din prostie. Și apoi, e știut că pictorii au specialitatea căsătoriilor ridicole; căci se căsătoresc mai toți cu femei ce mai înainte le-au servit de modele, sau cu curtezane îmbătrânite, într'un cuvânt cu femei uzate sub toate raporturile. Și pentru ce oare? O putem ști? S'ar părea că din contra, frecventarea constantă a acestor pănuțe, cum se mai denumesc modelele, ar fi trebuit să-i desguste pentru tot-deauna de aceste femeiuși. Și se întâmplă tocmai din potrivă.

După ce le-au servit de modele, le i-au de soții. Citește numai mica carte, atât de adevărată, atât de crudă, și atât de frumoasă a lui „Alphonse Daudet, „Femeile artiștilor”. Pentru perechia care o vezi aci, fatalitatea s'a întâmplat într'un mod special și teribil.

Micuța asta a jucat o comedie sau mai curând o dramă înfiorătoare.

A riscat totul pentru tot. Era ea sinceră cel puțin? Îi iubea pe Jean?

Se va ști vre-odată, aceasta? Cine oare ar putea determina într'un mod precis ceea ce este meșteșugit și ceea ce este realitate în acțiunile unei femei? Sunt ele oare tot-deauna sincere în eterna demonstrare a mobilității de impresiuni. Pentru a da ascultare unor emoțiuni ce nici nu se pot pricepe, sunt ba furioase și criminale, sau devotate, admirabile și mărgave tot de-odată.

Sunt pregătite a minți la ori-ce ocaziune, fără să vrea poate, fără s'o știe, fără ași da seama, și au cu toate acestea o franchețe absolută de senzațiuni și de sentimente, cari se mărturisesc prin hotărârile violente, neașteptate, neînțelegibile, nebunești, ce înlătură raționamentele noastre, obnuința noastră de compăniră, și toate închegările noastre egoiste.

Neprevăderea și bruscheța hotărârilor lor ajută și mai deplin ca ele să fie pentru noi enigme de nedescifrat. În tot-deauna suntem nevoiți să ne întrebăm: „Sunt sincere ele? Sau sunt prefăcute?”

— Însă, scumpul meu, ele sunt în acelaș timp sincere și prefăcute, pentru că e înăscut în natura lor

să fie la extremul acestor două calități, și să nu fie nici una, nici alta.

Judecă singur mijloacele ce întrebuințează cele mai oneste, pentru a obține dela noi, tot ceea ce vor. Aceste mijloace, sunt simple și complicate până la rafinament tot de-odată. Atât de complicate încât nu le putem ghici de loc înainte, și atât de simple încât, după ce le-am căzut victime, nu ne putem împedica de a ne mira, și de a ne întreba:

— Cum! M'a tras pe sfoară atât de prostește, fără să-mi dau seama?

Și în totdeauna reușesc, dragul meu, mai ales când e vorba de a se căpătu. Dar iată peripețiile întâmplărilor lui Summer.

Dânsa îi servea de model bine înțeles; și poza acasă la el.

Era drăguță, elegantă mai ales, și, avea, imi pare, un corp divin.

Pictorul o îndrăgi, cum îndrăgești ori-ce femeie, ce posedă ori cât de puțin farmec, însă pe care o vezi mereu. Își închipui chiar că o iubește din tot sufletul. Aci e un fenomen curios. Indată ce dorești o femeie oare-care, începu să crezi în mod sincer că n'ai putea să te lipsești de obiectul dragostei, în tot restul vieții tale. Și se știe prea bine că această și-ai mai închipuit și altă dată, că desgustul e ornat în tot-deauna după posesiune; că trebuie, pentru a-ți putea alcătui viața alături de o altă ființă, nu o brutală poftă fizică, destul de repede stinsă, ci un acord sufletesc de temperament și de comună dispoziție. Trebuie să știi să deosebești în seducțiunea ce o resimți, dacă ea vine de la formele sculpturale ale corpului ei — ca ori ce feție senzuală — sau derivă din farmecul ce împrăștie spiritul ei.

Astfel, lui i se păru că o iubește, și-i făcu o mie de promisiuni de fidelitate, începând a trăi în comun.

Dânsa era ce-i drept cu adevărat gentilă, dotată cu acea cochetărie elegantă, pe care o posedă cu atâta ușurință micuțele parisiene.

Flecărea și trâncănea toată ziua, spunea toate copilăriile din lume cari păreau spirituale prin felul glumei cu cari erau debitate.

Avea gesturi pline de grații în tot momentul, gesturi astfel făcute, că trebuiau să seducă un ochi de pictor. Când ea ridica brațul, sau se apleca, când se urca în trăsură, sau își întindea mâna, mișcările îi erau perfect grațioase, și în armonie.

În decursul a trei luni, Jean nu observă de loc că ea se asemăna în totul celorlalte modele.

Pentru sezonul verii, închiriară o căsuță drăgălașă la Andresy.

Eram acolo, într'o seară, când luară naștere primele mișcări neliniștite în spiritul amicului meu.

Cum afară era o noapte fermecătoare, ne învoirăm să facem o mică promenadă pe marginea fluviului.

Luna vărsă în apă tremurătoare o ploaie de lumină, și fărâmița reflectele galbene în vârtejurile de apă, în plin curent, și în tot fluviul larg și gălăgios.

Merșeam de-abungul fluviului, înbătați de acea vagă exaltare ce aruncă în noi acele nopți de visuri.

Am fi voit să săvârșim lucruri supra umane, să adorăm ființe necunoscute, să închegăm o deplină poezie delicioasă. Simțeam că vibreză în noi extasul, și dorințele unor aspirații fără de nume.

Și tăceam, pătrunși până în adânc, de senina și de bine-făcătoreea frescheții a nopții suave, de frăgezimea razelor lunii ce părea că străbat și pătrund corpul, însuflețind spiritul, parfumându-l, și adâncindu-l în fericire.

De odată Iosefina (așa o chema pe dânsa) scoase un țipăt: — Oh!

Ai văzut ce pește mare a sărit aci în jos? Dânsul răspunde fără să știe, fără să privească: — Da, Scumpă mea. Ea se supăra. — Nu, nu l'ai putut vedea, pentru că era întors cu spatele. Dânsul surâse: — Da, adevărat

E atât de plăcut aci, că nu mă pot

DIONE

— După tradițiunea antică —

Nici un popor din lume n'a avut mai multă imaginație poetică decât poporul grec.

Grecii vechi au sensibilizat orice idee abstractă, dându-i un corp și un suflet. Ori de câte ori vedeau o fată frumoasă, inteligentă, cu priviri vii, o numeau numai decât o *Titanidă*, adică o strănepoată a lui Saturn, zeul timpului și fiul Cerului.

Dione era o fată nespuse de frumoasă. Cine o vedea rămânea înmărmurit de frumusețea ei.

Tradițiunile grecești ne spun că Dione era fiica Oceanului și a zeiței *Tethys*.

Ea a fost expresiunea cea mai înaltă a frumuseții femeiești. Vocea ei era atât de melodiosă, încât zeii rămăneau în extas ori de câte ori o ascultau.

„Juno, zice Jupiter într-una din zile către soția sa, tare mi place cum cântă Dione.—Ti-o fi plăcând, se vede, că iar te gândești la vr'o uneltire, la vr'o cursă, ce voești să-i întinzi, craidonule, ce ești!”

—Și ce te privește pe tine, dacă mi place fata? Ti-o fi plăcând dar fie vorba numai între noi prea multe amante ai, mai lasă-te de craicuri, că-ți pierzi tot ipolipsul în fața zeilor!

„Bră omule 28 de amante să ai tu și acuma te silești să întinzi curse Dionei, ca să ai 29, dar ce crezi tu, că eu am să răbd până la sfârșit umilirea asta. Iți intenez proces de divorț, și te trimit la preumblare cu toate madamele d-tale!”

„Juno, tacă-ți gura, nu mă supăra, că pun mâna în părul tău și apoi tu știi bine, că eu când apuc trag nu glumesc, ca să simți și tu necazurile ce-mă pricinuesc cu gura ce-ți toacă toată ziua ca o meliță.

Să faci din gură, că te-am și înhățat. Ai auzit. Nici o vorbă!

Dar să revii la fată, la Dione și să-ți descrii Junono.

„Ochii ei sunt strălucitori ca stelele de pe cer, buzele ei sunt roșii în culoarea trandafirului, ochii ei de culoarea viorelelor, obraji ei albi ca zăpada. Atâta-i de frumoasă, încât drept să-ți spun, Junono, ne'ncetat mă gândesc numai la dansa.

„Gândește-te dar iea seama, să nu faci iar vr'un bucluc, cum ești deprins să faci.

—„Tu ai auzit bine, ce ți-am spus mie nu-mi place, și mai repet într-una îi răspunse restit Jupiter.

„Junono, am cutreerat tot pământul dar femeie frumoasă ca Dione n'am întâlnit pe nicăiri.

„Să mă lași în pace, cu madamele tale, asta mi-o spuți în fiecare zi, adevărat e proverbul, că sîta dacă se învechește în cuiu se pune, așa faci și tu cu mine, acuma nu te mai uitți la mine și umbli după feta, herbantule, ce ești!”

„Așa-i Junono, dar uite, talia Dionei atâta-i de delicată, par c'ar fi fiica aerului.

Ea e mult mai delicată decât tine, Junono, nu-i așa de măhăloasă ca tine.

Se vede, că lucrurile sunt cu totul înaintate. De sigur. Mă mir că tu nu știi, ceea ce nu mai e secret pentru nimeni.

Dione în curând va fi mamă.

„Ea va naște o fată, care va fi tot așa de frumoasă ca dansa, dacă nu cumva mai frumoasă, pe Venus, ce va fi proclamată zeia frumuseții.

„Dar bine Jupiter atât de fals să fii tu față de mine, să mă faci, să te bănuiesc în continuu, că ai amante cărora tu le faci curte, pe când în realitate lucrurile stau cu totul altfel, e vorba de fapte împlinite.

Iea seamă, amantele ce le ai să nu-ți spargă capul! Ii zise Junono.

„Doamnă, să nu mi mai vorbești mie de lucruri, ce nu-e de resortul tău, ți-am spus fereste-ți coadocle de păr, că ți le apuc și apoi tu știi că eu te trag de păr, nu glumesc!”

Homer, vorbind de Dione ne spune, că era foarte frumoasă.

„Sărmana Dione, cât e de amărită că ticălosul de Diomed, a rănit cu săgeata pe nemuritoarea Venus.

„Ticălosule, vai de capul tău, amără soarta te mai așteaptă, ura zeului Marte și a fiicei mele Venus pretutindeni te va urmări și în fine vei fi omorât de regele Daunus.

Cele ce i-au prezis Dione lui Diomed s'au întâmplat întocmai.

Dione a asistat împreună cu celelalte zeițe la nașterea zeului Apollon, zeul artelor și al științelor.

La ospățul ce s'a dat, Dione a început să cânte din gură atât de frumos, încât toți zeii au rămas cu gura căscată.

Insuși Junono fermecată de frumusețea cântecului îi zise: „Ai avut dreptate să te înamorezi de o femeie atât de genială!”

„Dar când n'am avut eu dreptate”, îi răspunse Jupiter.

Te iert dragă Jupiter numai cu o singură condiție: „Mai lasă fețele în pace, nu te ținea de capul lor înșelându-le în felurite chipuri și făcându-le copii, că ai să se supere și oamenii și zeii pe tine; iea seama să nu te trezești într'o bună dimineață detronat din mărirea în care te afli.

Deci îți recomand fii prudent, gândeste-te, ce faci, să nu plângi cu lacrimi de sânge purtarea imprudentă ca o ai.

Las că ne împăcăm noi, se gândea Jupiter în sine pentru că a doua zi să reînceapă iarăși viața lui desordonată.

„Cam cu greu te vei desbăra de apucăturile tale, de acuma s'o ducem și noi cum vom putea să nu ne facem tocmă la bătrânețe de răsul zeilor și al oamenilor.

Astfel îi vorbi Junono iar Joe plictisit de atâta morală adormi în brațele Junonei.

Jupiter, aide dragă, scoală-te și du-te la patul tău și te culcă Jupiter se culcă și adormi și a doua zi auzi rora cea cu degetele de roze îl deșteptă din somn, înșufându-i o nouă dispozițiune sufletească și o nouă energie.

A. Vântul

SFATURI CASNICE

Cum se apără de rugină fierul de călcat?—Fierul de călcat sunt ferite de rugină, dacă se freacă în totdeauna cu stearină când sunt calde. Se pot întrebuința pentru scopul acesta rămășițele de lumânări de spermanțet.

DRUMUL GLORIEI

„Tot românul e născut poet”
V. Alexandri.

Primim următoarele:

Iassy 9011 Maii

Stimate d-le Redactor,

Viți prin aceasta înaintea dv. împreună cu o mică poezie pe care vă rog a mi-o publica în răspânditul dv. ziar „Universul Literar”.

De oarece citesc regulat considerați-mă în rândul cititorilor și cred că veți găsi și pentru mine un loc pe o foaie din acest ziar.

Vă mulțumesc anticipat.

NECAZURI

Din când în când
Mă tronesc necazuri
Cum tronește vântul
Zăpada pe talazuri

Am deschis rubrica aceasta pentru că ne simțim obligați a nu lipsi pe cititorii noștri de plăcerea de a gusta și ei frumusețea nelăgăduita ce primim cu zecile, drept producții literare.

Alegem pentru fiecare număr câte una din aceste frumuseți și vom ține manuscrisele la dispoziția corectorilor progresului ce face avântul poetic în țara românească la începutul veacului al XX-lea.

Spre mine se avântă
Ca stoluri de cocori
Și cum alungă vântul
A arborilor flori

Voesc ca să mă scrii
Ca să mă uit puțin
Necazurile grele
Ce vor să-mi fie chin

Dar cerneala mi se varsă
Penița nu-mi mai scrie
Și frunzele se scutur
Deasupra mi pe hârtie

Și roturi de țanțari
Ce zboară prin grădini
Se năpustesc spre mine
Ca rotul de albină.

Și ca să alung necazul
Tot cât fericirea
Și cu puterea-i mare
Să-i pună stăpânirea.
Emil Popovici, Iasi

Ilustrația noastră colorată

Incoronarea regelui George al Angliei

După cum se știe, Jozia trecut s'a făcut la Londra încoronarea regelui George al Angliei.

Solemnitatea s'a făcut în catedrala Westminster cu un fast ne mai pomenit, în fața a numeroșilor principii străini și a tuturor lorzilor regalului.

Telegramele „Universului” au adus bogate informații asupra pompoasei încoronări, la care au asistat, după cum se socotește, peste 700,000 de oameni.

Ilustrația colorată din prima pagină a numărului nostru de azi, reprezintă momentul când, după încoronare, regele primește felicitările lorzilor.

DIN HAZUL ALTORA

Ce ți-e cu obiceiul!

Ionescu, fost archivar, și Popescu, fost șef de birou în ministerul domeniilor, actualmente pensionari, se întâlnesc pe stradă.

Popescu. — Ce mai faci, d-le archivar? Cum o mai duci cu sănătatea?

Ionescu. — Mulțumesc, bine, d-le șef. Mă cam plictisesc, atâta tot.

Popescu. — Dar eu crezi că nu mă plictisesc, de când nu mai am birou?

Ionescu. — Săracu biroul nostru! Uite eu, ca să-mi treacă de plictiseală, imi trec vremea acasă scriind la referate, ca în vremea slujbei, pe cari le rup adoua zi.

Popescu. — Uite, asta e o idee. Știi ce? Ca să-mi treacă și mie de plictiseală, d-ta scrie referatele și adu-mi-le mie să le îscălesc. Așa o să ne trecem amândouă vremea.

BOMBOANE ORIENTALE
Parfumează admirabil gura și dis-trug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 banii la droguerii și farmaciilor. A se observa marca: „Semilana cu stea”.

UN OBRAZ CURAT ȘI FRUMOS

Înainte și După
întrebuințarea Cremei și Pudrei «Flora».

se obține prin întrebuințarea cremei și pudrei **FLORA** preparate de **Al. Iteanu** farmacist, furnisor al Curții Regale. Pudra «FLORA» fără bismut mărește efectele uimitoare ale cremei «FLORA». Crema lei 1,50. Pudra «Flora» lei 2. Săpun Flora lei 1,25. Pomadă de păr «Flora» neîntrecută pentru îngrijirea rațională și igienică a părului, lei 2,50. Capilogen «Flora» (apă de păr) sticla mare lei 3,25, mică 2,50. Pasta de dinți «Bucol» lei 1. Apa de gură «Bucol» lei 1.50. Lapte de crin «Flora» pentru înfrumusețarea tenului lei 2. Săpun de Lapte de crin «Flora» lei 1,25. La nemulțumire se restituie imediat costul.

Reclama este sufletul comerțului

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEII

— SUB DIRECTIA —

Doctorului I. KIRIAC

Chirurg primar; șeful serv. de gynecologie al spitalelor Eforiei
SECTIE SEPARATA pentru BARBAȚI (hemoroid. hernii, tumori, calcule vesicale, stricturi uretrale, etc.)
Strada St. Ionică 8, în dosul Teatrului National
— TELEFON 2/96 —

E. A. Pucher & Co.

B-dul Elisabeta 15 (sub hotel Eboriar)

Calea Victoriei 148 (vis-a-vis de primăria Știrbey)

BUCUREȘTI

CELE MAI MARI ȘI VECHI MAGAZINE

Bicicleta completă Lei 110 —
Bicicleta cu roată liberă Lei 120.

Bicicleta ori-ce marcă germană Lei 160 —

Anvelopa Continental 8,50

Camera . . . . . 5,—

Lanțuri bucate . . . . . 4,—

Pedale . . . . . 4,—

Sea de piele 5,50

Pompă de picior 2,20

Lampă de acety- . . . . .

Hou 3,75

Clopot . . . . . 1 —

Spiță cu capsă . . . . . —10

Măner perechea . . . . . —40

Chei franceze de la 70 bani

până la 1,20.

Ghidon ori-ce formă lei 5,50

Tot lotul de accesorii mai

eftin ca ori unde.

Cereți catalogul ilustrat gratis și franco.

VOPSEA de PĂR RAPID

Garantat absolut nevătămătoare, văpșește imediat părul cărunt și sălbăt, în negru, în brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este văpșit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la orice altă vopsea de păr. Lei 2,50 la droguerii și farmaciilor.

Tusea cea mai rebelă,

bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU

—Sticla lei 3.—Droguerii și Farmaciile—

Anemia clorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală combate

HEMOFER ITEANU

Face poftă de mâncare și este unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit.

Sticla lei 4.—La droguerii și farmaciile

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE ZIARUL

„UNIVERSUL“

ABONAȚILOR SĂI CU INCEPERE DELA 22 MAI, 1911

O NOUA VILA LA SINAIA

«Vila Luigi», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate

Un dormitor de bronz

de mare valoare, cumpărat de la Industria metalică «Marcu», Bulevardul Elisabeta, 8.

O ELEGANTĂ GARNITURĂ de MOBILA p. SALONAȘdin trestie exotică și mlaça emailată, compusă din :
O canapea, două fotolii, patru scaune și o masă, cumpărate de la cunoscutul magazin Littmann, str. Lipscani, No. 3.**UN DORMITOR de LEMN FIN**construit în marea fabrică de mobile de lemn
Marin V. Ganeș, șoseaua Mihai-Bravul, No. 37 și strada Șerbănică, No. 40. — Sucursala calea Victoriei, No. 107.**O GARNITURĂ DE TOALETA JAPONEZĂ**

compusă din un armuar cu oglindă, cu despărțituri pentru rufe și haine, îmbrăcat cu stofă japoneză. Una toaletă cu marmură și oglindă din bambu verificabil. Una dormeză tapisată cu stofă japoneză. Un scrin cu șapte cutii lustruite și îmbrăcate cu stofă japoneză. Un piedestal de bambu cu vas japonez. Una etajeră de perete, de bambu, îmbrăcată cu stofă japoneză și un scaun tapisat tot cu stofă japoneză. Toate aceste obiecte sunt lucrate și executate în mod artistic de către renumita fabrică de mobile de lemn E. A. Pucher et Comp., Bulevardul Elisabeta, 15, cu sucursala calea Victoriei, 148.

JUMĂTATE GARNITURĂ MOBILĂ PENTRU INTRARE DE LEMN DE STEJAR

compusă din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate în pluș fin broșat, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața cu flori, lângă hotel Dacia.

UNA SUFRAGERIE MODERNĂ DIN LEMN MASIV

compusă dintr'un bufet elegant, o masă patent de 18 persoane și 6 scaune tapisate, cumpărate de la cunoscuta «Expoziție Modernă» de mobile Gildener Rosenthal et Hascal, București, strada Carol I, No. 64.

1 serviciu de ceai pentru 6 persoane, de alpaça veritabilă, imitând argintul oxidat.**1 ceasornic** de masă, cu o figură oxidată, așezat pe un postament aurit imitând bronzul.**1 pendulă** de perete «secesion» cu vitroure, având mersul 15 zile, cumpărată de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en-gros și en-detail Frații A. et I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I-ii.**O mașină de scris** «Erica», ultima perfecțiune, care scrie vizibil în două culori, cumpărată de la Compania «Ideal». Depozitul mașinelor de scris din București, Palatul Eforiei, reprezentant Leonida Piokowski.**O pendulă modernă** culoarea nucului și **un ceasornic** pentru birou, frumos nichelat, cumpărate de la cunoscutul magazin «Ceasornicăria Colței», strada Colței, 31.**2 pelerine** de ploșe, calitatea I, portative pe ambele părți și **2 truse** de voiaj, piele de crocodil.**2 aparate de ras** «Juvenia», cumpărate de la «Compania generală», birou de informații, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I-ii.**1 mașină de cusut** pentru familie, de mână, calitate superioară, cu capacul de nuc.**1 mașină de cusut** de picior pentru familie, cu suveică rotundă, de calitate cea mai superioară; coase și brodează cu cea mai mare perfecțiune. Masa și capacul de nuc. Cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut «Compania anglo-americană», București, strada Carol No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.**2 frumoase fructiere** bronzate, cu sticle colorate, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivou, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.**Un gramofon mare**, perfecționat, remontabil în timpul 6 cântece naționale.**Una vioară** model Stradivarius, completă, cu arcuș, cutie și accesoriu.**Una harmonică** de mână, foarte sonoră, cu tonuri de oțel, burduful dublu impermeabil și colțurile îmbrăcate cu metal.**Una mandolină** de concert veritabilă, italiană, în lemn de palisandru și elegant ornată cu sidef, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, 54.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc în mod gratuit «Universul Literar», iar la facerea abonamentului, un volum din interesanta scriere : Memoriile Regelui Carol I.

Serviciu de bucătărie «Sirius email», compus din mai multe bucăți, cumpărate de la marele magazin A. Rechenberg et filii, București Lipscani, 15.**6 cămași** bărbătești de zi, de zefir sau albe, cu piepti de olandă; **6 perechi** pantaloni (indispensabili);**6 perechi** ciorapi fil d'Ecosse **6 batiste de olandă** cu monogramă;**1 pereche** jartiere de mătase **1 pereche** bretele idem, cari se vor confecționa după măsura câștigătorului de cunoscutul magazin de lingerie «La patru sezoane», Victoriei, pa-agiul Maca, vis-à-vis de poliție.**2 costume de haine** (saco), după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, 25.**Una bucată** 19 metri pânză de inșor cu borangic, țesătură românească, cumpărată de la expoziția Casei școalelor.**2 ceasoarnice** de aur pentru bărbat și două pentru damă;**1 ceasornic de argint rusec pentru bărbat;****O brățară de aur cu 3 diamante;****Un inel** de aur bărbătesc cu rubin; **un inel** de aur cu safir; **un inel** cu două și safir la mijloc; **un inel** cu două brilante**2 ceasornice de metal marca «Sonia»****2 portofotografii** de porțolan japonez, lucrate în foc; cu flori artistice**Un pince-nez** aur 14 karate; **una pereche ochelari duble;****2 lorgnioane** pentru damă; **12 benocluri** de teatru, cumpărate de la institutul de optica «Ocularium», str. Doamnei, 27, unicul institut pus sub direcțiunea științifică a d-rului Gheorghe D. Fischer, oculist.**Un frumos** premiu pentru grădina, «Santier», compus din un cocș, două găini și douăsprezece pușori.**Un curs** complet de limba franceză; idem unul de stenografie, idem unul de dactilografie, cari se vor preda de cunoscutul profesor Henry H. Duployen, strada Edgard Quinet, No. 3.**30 casete** conținând fie-care cremă, pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonații noștri.